

„Danstereu“,
et halvugentlig Rygheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika.

udgivet af
DANISH LUTH. PUBL. H. SE,
Blair, Neb.

„Danstereu“ udkommer hver Onsdag og Fredag.
Pris pr. Aargang
i de Forenede Stater \$ 1.50, Udenlandt 2.00.
Bladet betales i Forud.

Bestilling, Betaling, Adressforandring og andet angaaende Bladet adresseres:
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Neb.

Redaktør: A. M. Andersen.
Alle Brevbrev til „Danstereu“'s Redaktør: Høvedinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, bedes adresseret:
A. M. Andersen, Blair, Neb.

Entered at the Post Office at Blair, Neb., as second class matter.

Advertising Rates made known upon application.

„Danstereu“
Bladet sendt til Subskribenter indtil udrykkelig Oplysning modtages af Udgiverne, og al Sendt er betalt i Overensstemmelse med de Forenede Staters Postlove.

Naar Leserne henvender sig til Red. det overføres i Bladet, enten for at lade sig oplyse om alle for at lade Oplysning om det angaaende, behøves de altid omstødt, at de lade Oplysning om dette Blad. Det vil være til gavnlig Nytte.

Bore Benser paa Bestyrelsen.

Det var nok med Glæde, at man rundt om i Samfundet læste Telegrammet fra Past. P. L. C. Hansen i sidste Nummer og erfarede, at baade han med Familie var vel bevarede, og Kirken var i Behold. Vi har ikke hørt nærmere fra dem endnu, men efter hvad Bladene beretter derude fra, saa var jo den værste Brandstads anrettet sidste Fredag, da Telegrammet var afsendt, og i ingen af Beretningerne om odelagte Kirker og Forsamlingshuse findes vor Kirke nævnt. Da naar Kirken er i Behold, saa maa Past. Hansens med Familie jo da ogsaa i det mindste have Tag over Hovedet, og de har rimeligvis ogsaa været i Stand til i Nøden at give enkelte andre Husk.

Fra Past. S. Johnson i Reedley, Cal. har vi haft en fort Meddelelse. Han skriver:

„Vi har endnu ikke hørt fra P. L. Hansens; haaber, han er i Live. Vi kan ingen Forbindelse faa med dem. Alle Træde er nede. 12 Postkælle tog man frem af Posthusruinerne i Dag (den 21.). De var i Live i tre Dages Indespærring. . . . Vi er 200 Mil fra San Francisco. Jorden angaaede her som en Havbølge, men ingen Bygninger faldt. Herrens udflynger fløede Jordskælv, saar Øretene til at høve.“

Herren være takket og priset for Beretningerne saa langt, for hans Miskundhed imod vore Venner og — imod os!

Til vore Venner,

Medlemmer af Pensioners Foreningen.

Rasfereren, Past. Sopholm, skriver til mig, at han skal betale Pensioner, men mangler Penge. Men han tilføjer, at der er Penge nok, naar vi blot kan faa dem ind. Og saa beder han om at faa dem ind før 1. Maj, da Regnskabsaaret er omme.

Det er jo nu lige ved Tiden; men, Venner, dersom nogen af eder ved, at I ikke har indsendt eders Bidrag til Rasfen, saa gør jer Frib for at faa det sendt med det allerførste.

Om Rasfen skal kunne svare sine Udgifter og give de pensionerede, hvad der tilkommer dem, i rette Tid, det beror jo paa, om Rasfen faar sit Tilgodehavende i rette Tid. I vil nok være saa gode, Venner, at efterkomme denne Anmodning.

A. M. Andersen, Fmd.

Vor Tid.

Foredrag for Studenter og Gymnasister ved Kristiania Universitet 24. November 1905.

Af Missionspræst Knud Heiberg.

Vor Tid er utvivlsomt den interessanteste Tid, som nogen Slægt i Verden har oplevet. Derfor hlytter jeg Dem, mine Damer og Herre, til at leve netop nu. Det er altid af stor Betydning for et

Menneste, i hvilken Tid hans Ungdom falder. Deres Ungdom falder i en stor og rig Tid. De er den første Slægt, som oplever Verdenshistorien.

Ingen Slægt før os har oplevet den. Man oplevede maaske nok et lille Smilte, men ikke som nu Historien. Tænk paa Napoleonstrigenes Tid. Efterretninger fik man, men længe efter, og hvor paalidelige var de saa! Og fra Verdens fjernere Egne, hvor længe var ikke Rygterne om at komme frem. Og nu. Hvad man blot kan faa fat i Enden af en Telegraftraad, da kan man sidde i en Aftrog i Danmark eller Norge og følge Verdenshistoriens Gang. Blot saa Efterretningerne bagefter, men opleve. Hvad oplevede Slægten i gamle Dage af den franske Revolution? Efterretninger længe efter. Vi oplever Revolutionen i Rusland i disse Dage, samtidigt med at vi overværer den norske Deputation i København og med spændt Opmærksomhed følger de Ting, som foregaa i Konstantinopel. Og hvad har vi ikke oplevet af Verdenshistorie blot i det sidste Aar! Vi har fra Dag til Dag fulgt en Krig saa rædselsfuld som ingen før den; vi fulgte fra Dag til Dag den store russiske Flaade paa dens Fart, som vi alle tunde se git imod Rederlag og Død, og nogle Timer efter, at det største og hurtigste Søslag i Verden — det varede kun 35 Minutter — var udtæmpet i Tuszima-Strædet. Vi fulgte den store Mand Witte, næsten fra Time til Time, paa hans Fart den halve Jord rundt forat flutte den betydningsfulde Fred, og vi overrastedes saa Dage efter ved Traktatforhandlingen mellem Japan og England, der med eet Væmmestreg gav England en Magtstilling stærkere end nogen Sinds før. Vi oplever mere Verdenshistorie i 14 Dage end vore Forældre for 100 Aar siden oplevede i et helt Aar. Vi kan, hvad ingen Slægt før os har kunnet, følge paa samme Tid hovedbegivenhedernes Gang i alle Verdens Riger og Lande.

Vil vi nu spørge: hvorledes er denne nye Situation fremkommet? Da maa vi som Svar pege paa de moderene Samfundsmidlers vældige Udvikling, Telegraf, Jernbane og Dampskibe.

Telegrafens først; den er Verdensbudbringeren. Tidligere tunde det tage mere end Aar at faa Bud fra de fjerne Egne; nu kan det ske i Løbet af saa Minutter.

Dernæst Jernbanerne. Jeg tror ikke, Verden nogen Sinds har set en stærkere revolutionerende Magt end Jernbanerne. Hvert Nøjeblik vi lever lægges nye Jern- eller Staal-linier udover Jorden, og bærer nye Veje ved dem til fjerne Lande; men disse Jern- og Staal-linier er tillige Bånd, som med Jernbaand binder Folkene sammen, gør Folkenes Stæber nye forbundne og tvinger dem til gensidig at paavirke hinanden. Verdenssamfundet har naaet Omfang som aldrig før, og med den er fulgt en Udveksling af Tanker og Ideer som aldrig før. Det store Rusland har nok saa meget tunne forsøge paa at spærre det ophlyste Vestens Tanker ude ved at lave en anden Sporvidde end Vestens Jernbaner og Kontrol ved Grænsen; Situationen i Nøjeblikket viser, at det aandelige Verdenssamfund kan ikke stanses. Jernbanerne har forfortret alle Afstande. Før tog Luren fra Afrika's Østlyst til Uganda 3 Maanedre, nu tager den ca. 60*) Dage.

Og endelig er der Dampskibene, disse smaa Verdensere paa Vej mellem Verdensdelene, som bringer saa meget godt og ondt med sig fra Land til Land. Biegenbalg rejste 1705 den 25. November fra København og kom den 9. Juli til Indien — nu tager Luren ikke 3 Uger.

Men naar jeg ser paa hele denne Situation, kan jeg ikke lade være at spørge mig selv: hvorfor er dette sket? hvad har Guds Hensigt været dermed? hvorfor har Verdens aalmægtige Herre ladt dette ske netop nu?

Mit Svar paa dette Spørgsmaal vil maaske overraske en og anden af Dem. Jeg mener nu det er rigtigt. Jeg vil svare: Hele denne Samfundsubudvikling er sket, forat Guds Rige, Budskabet om Jesus Kristus

stulde det være noget tilfældigt, at vi har faaet Lov at se hele den romerisk-katolske Verden blive aabnet for Evangeliet, og nu ogsaa den præst-tatolste? Stulde det være uden Hensigt, at vi oplever at se den største protestantiske Magt herse over en Trediedel af den ikke-tristelige Verden og øve Hovedindflydelsen i de øvrige to Trediedele? Jeg tror det vilde. Jeg tror overbøvedet ikke paa Tilfældigheder eller det hensigtsløse. Den Gud, der kan lempe alt saa stille, at Retten til sig selv vinder Sejr, han styrer Verdens Gang, og han har lagt Verden aaben for vore Øjne, forat vi skal se hans Tanker og deres Virkeliggørelse, om vi vil se.

Vi staar overfor en Verdenssituation, som ingen før os, hvor Hedsningsfolket er bleve lagte for de kristne Folks Døre; vi staar overfor aabne Døre ud til Hedsningens verden som aldrig før. I hvilken Grad det er Tilfældet vil jeg et levende Indtryk af i London for kort Tid siden, hvor jeg to Aftener i Træk var til Udsendelsesmøde i „C. M. S.“ Hver Aften var der nogle og halvt hjerfjinstype paa Platformen, Folk, der arbejdede eller stulde arbejde spredte over hele Jorden. Og de rejste sig fra alle de mange Lande og de sagde alle dette: „Dørene for Guds Riges Arbejde er aabne, kom og hjælp os!“

Hvis vi vil se i vore Dage, kan vi se, hvorledes Gud lægger alt til Rette, og hvorledes Jesus Kristus drager ud over Jorden til de fjerneste Lande sejrende og til Sejr. Det er kun Dumbet og Stupiditet, der kan benægte det.

Men staar vi overfor en saadan Situation, da maa vi spørge os selv: „Hvorledes staar du til den Herre og Mester, til den Jesus Kristus, som af saa mange prives som Herre og Konge. Vil du tjene ham?“

I Bjørnsons Digt om „Arntjot Gelline“ stilles os en Mand*), som havde været paa vide Veje, som frede sig Stimand — Viking — Tidgeringsmand. Aldrig fandt hans Sjæl hvile i noget af dette. Da ser han et Søn, der bragte ham til at finde sig selv, sit Hjertes dybe Trang:

*) Maa være en Trykfejl. Det er nok et Kul for meget.
*) Anført efter B. J. Hoff: „Guds Ords Herlighed“, S. 139.

Om Frelseren, som vor Herre og Konge, stulde naa til Jordens yderste Ender, og det er sket netop nu, fordi den kristne Menighed mere og mere har lært at bede Gud om hans Riges Komme.

I og for sig synes det jo det urimeligste af alt, at den Gud, der kan alt, hvad han vil, først stulde handle, naar Menester bad ham; og dog: Han har villet det saa, han arbejder som Svar paa Menesters Bøn.

Og nu kan det rent historisk videnskabeligt paavises, at i Løbet af de sidste to hundrede Aar har der været stadigt voksende Smaatrek af kristne, som trofast har været lydigt mod Herren og som i Jesu Navn har bedet Gud for Hedsningens frem, Guds Riges Komme i den hele Verden. Man kan paavise disse Bedetrekke i Amerika og England og paa Fastlandet; i danske og i norske og i svenske Menigheder, hvor de midt i Nationalismens Tid samlede hver Lørdag mellem Kl. 6—7 og bad for Hedsningens frem eller som de sagde: „for de brune og de blanke“.

Men naar jeg ser dette, saa kan jeg ikke lade være med at sætte en Forbindelse mellem den troende Menigheds Bøn om Veje til Hedsningens Lande og disse Vejes Fremkomst. Det er ikke blot materielle Faktorer, som er i Virksomhed i Verdenshistorien, der er ogsaa aandelige, selv om mange Menester vil springe dem over.

Og vilde man spørge om Guds Hensigt med alt det, vi har set og oplevet, saa betænker jeg mig ikke paa at svare: Gud har villet, at vi stulde have Lejlighed som aldrig før til at lære Guds Tanker.

Naar vi i den anden Del af det 19. Aarhundrede ser Samfundsmidlers og den kristelige Ungdomsbevægelse vokse omlap, er dette saa noget Tilfælde? er dette ikke Gud, der i sin besejlig Tid talder paa de Ungdommens Kræfter, som han netop nu har Brug for. Og endnu mere staende er det at se den kristelige Studenterbevægelse springe frem, netop i det Nøjeblik, da den hedsnede Studenterverden begynder at dannes.

Stulde det være noget tilfældigt, at vi har faaet Lov at se hele den romerisk-katolske Verden blive aabnet for Evangeliet, og nu ogsaa den præst-tatolste? Stulde det være uden Hensigt, at vi oplever at se den største protestantiske Magt herse over en Trediedel af den ikke-tristelige Verden og øve Hovedindflydelsen i de øvrige to Trediedele? Jeg tror det vilde. Jeg tror overbøvedet ikke paa Tilfældigheder eller det hensigtsløse. Den Gud, der kan lempe alt saa stille, at Retten til sig selv vinder Sejr, han styrer Verdens Gang, og han har lagt Verden aaben for vore Øjne, forat vi skal se hans Tanker og deres Virkeliggørelse, om vi vil se.

Vi staar overfor en Verdenssituation, som ingen før os, hvor Hedsningsfolket er bleve lagte for de kristne Folks Døre; vi staar overfor aabne Døre ud til Hedsningens verden som aldrig før. I hvilken Grad det er Tilfældet vil jeg et levende Indtryk af i London for kort Tid siden, hvor jeg to Aftener i Træk var til Udsendelsesmøde i „C. M. S.“ Hver Aften var der nogle og halvt hjerfjinstype paa Platformen, Folk, der arbejdede eller stulde arbejde spredte over hele Jorden. Og de rejste sig fra alle de mange Lande og de sagde alle dette: „Dørene for Guds Riges Arbejde er aabne, kom og hjælp os!“

Hvis vi vil se i vore Dage, kan vi se, hvorledes Gud lægger alt til Rette, og hvorledes Jesus Kristus drager ud over Jorden til de fjerneste Lande sejrende og til Sejr. Det er kun Dumbet og Stupiditet, der kan benægte det.

Men staar vi overfor en saadan Situation, da maa vi spørge os selv: „Hvorledes staar du til den Herre og Mester, til den Jesus Kristus, som af saa mange prives som Herre og Konge. Vil du tjene ham?“

I Bjørnsons Digt om „Arntjot Gelline“ stilles os en Mand*), som havde været paa vide Veje, som frede sig Stimand — Viking — Tidgeringsmand. Aldrig fandt hans Sjæl hvile i noget af dette. Da ser han et Søn, der bragte ham til at finde sig selv, sit Hjertes dybe Trang:

*) Maa være en Trykfejl. Det er nok et Kul for meget.
*) Anført efter B. J. Hoff: „Guds Ords Herlighed“, S. 139.

*) Maa være en Trykfejl. Det er nok et Kul for meget.
*) Anført efter B. J. Hoff: „Guds Ords Herlighed“, S. 139.

Olaf Haraldson, Norges Konge, drager paa sin hvide Hest over Rjelen ud i Norge, med Skorfjels Marte, med sine totrængede Krigerer, sine kristne Præster, sine kristne Salmer. Han kom som den store kristne Helt, der vilde tjene Kristus og bringe Norge Kristendommen.

Og Arntjot Gelline blev greben deraf og:

„Lange han stod. — Men saa faldt han ned, Ned paa sit Nason og sagde stille: „Var det kun Drøm, som drog forbi mig, Da er den mer end alt, jeg har levet! Men var det Liv, — Da vil jeg leve med det!“

Olaf Haraldson, Norges Konge, han var dette — ham vil jeg haare! Han har mer end sin egen Styrke. Høiere Maal, end jeg har fundet; Ham maa jeg finde!“

Og saa bad Arntjot Gelline, saa godt han nu funde det, og han fulgte Olaf den hellige og faldt under hans Banner ved Stikfledad:

„Fladen var Arntjot, Hjelvenes Vn, Paa Stetten stult. Barm blev han plyndret Forghdne Hjadre, Trakket og traadt. — Hele hans Livs Længtende Flugt Sid havde haudet. Saa siger Saga: Stundet han havde Til det største Strats han saa det Gav han sig helt!“

Jeg ved ikke, om nogen af jer her har været paa vide Veje som Arntjot, men jeg ved, at der ogsaa her i denne Forsamling er dem, hvis Sjæl ikke har fundet hvile i, hvad han hidtil har mødt. Jeg vil ønske for jer alle, at I i den store Tid, som vi nu oplever, maa se ikke blot en Norges Konge drage ind i sit Land, og at I maa give ham eders Hjertes helt, men at I ogsaa maa se den lille Frelser, der paa sin hvide Hest drager ud over Jorden fra Land til Land og fra Folk til Folk sejrende og til Sejr. Kan saa være, at I vil staa længe og grunde. Men saa vil I maaske ogsaa falde ned og sige stille:

„Var det kun Drøm, som drog forbi mig, Da er det mer end alt, jeg har levet! Men var det Liv, — Da vil jeg leve med det!“

Leve med i det største og bedste i min Tid, følge Jesus Kristus, Verdens Frelser og Konge, tjene ham, hvem al Magt er givet i Himmel og paa Jord, og som viser mig høiere Maal, end jeg har fundet.

Saa vil ogsaa Børnen fødes i eders Hjertes, og I vil bede, „saa godt I nu kan“, og følge ham. Og selv om det saa hænder, at I falder i Kampen for ham, saa vil I faa dette det skønneste Hiernale, da vil Saga ogsaa om eder sige:

„Stundet han havde Til det største, Strats han saa det Gav han sig helt.“

Det største i Verden ogsaa i vor Tid er Jesu Kristi Sejersdag. Han gav sig for os og alle, maatte vi helt give vort Liv til ham. Maatte vi „ikke gaa udenom“, men „lære Guds Tanker“ og gøre „Guds Gerninger“, at vi ikke engang som Peer Gynt skal falde over nogle Nester og brækkede Straa, som raaber til os:

„Vi er Tanker — Du stulde tænkt os! Vi er Værker — Du stulde øst os!“

(Ecclesiast i „Hibl.“)

Poesi.

Der er Poesi i nogle af de Digte, der i den senere Tid har været i „Danstereu“. Men der er andre, som jeg synes, der hærken er „Poesi“ eller „Rimeri“ i, og jeg har tænkt: men hvad skal dog saadant noget tilude blandt vort Folk? — Jeg kan saa godt forstaa, at et Menneste kan komme i Tanker om, ogsaa at kunne digte lidt, men derfor behøver Redaktøren og vi andre jo hærken at mene det samme eller hjælpe vedkommende til at leve sig dybere ind i denne tagen fest af egen Evne og

Tanker om tirkelige Spørgsmaal.

Jeg har i denne Tid læst i Danstereu om en ønskelig Forandring ved Strikemaal og Absolution, og derved er jeg bragt til at tænke paa, om den Ordning, som vi har og kender hjemmefra, virkelig er bibelsk, apostolisk eller odtirkelig, og tillige: er den Ordning, som Dr. Morten Luther har overleveret

MAYER
MARTHA WASHINGTON
Comfort Sho

er spet faaledes, at de vil give den først muelige Comfort og kan bruges hele Aaret rundt. De sidder som en Danstereu. Gæstene paa Eiderne strækker sig ved enhver af Robens Bevægelse og give det umuligt at Stoen kan trykke eller volds Besvær. Ingen Anapne af Naapne, ingen Sæne at Jæne. De kommer af uden Besvær.

De er fabrikeret af Bici Rid med Patent Leder Udtyr og bostelige Saaler.

Deres Danstereu vil fornye Dem med dem. Guld ikke, da de vil os. 2 til om Martha Washingtons Naav og Mayer Forretningssmaale er fremstillet paa Saalen. Vi fabrikerer ligeledes Bæltten Løve Ede.

Om de Naavet paa en Danstereu, som ikke selger Martha Washingtons Ede, og utvivlsomt Dem frit og portobelt et smukt Bæltet af Martha Washington, 10x20 stort.

F. Mayer Boot & Shoe Co.
Milwaukee, Wis.

Rald. Lad os sige rent ud, at vi sætter mere Pris paa „vo fortaelste lige Ord“.

Danstereu kommer til mange Slags Felt, baade her og i Danmark. Hvad men mange af dens Læsere synes om nogle af Digtene fra senere Tid? Om de trat paa Smilebaandet baade af Digtene, og os der publicerede dem og mente „lidt kan fornøje Børn“, git de os saa for nær?

Jeg skal ikke nævne hærken den ene eller anden af Digtene. Folk kan selv blade lidt efter og se. — Danstereus Papirkurv har somme Tider været nævnt. Blot den havde været brugt lidt mere.

Moody fortæller om en Mand, der bad længe og om alt muligt ved et Bønnemøde. En Kvinde, der var med, afspænd ham langt om længe, idet hun raabte til ham: „Ma, men saa sig dog noget!“ Er det for meget at sige til dem, der skriver: „Ma, men saa skriv dog noget“, og ellers lad det fore.

Lad os dog baade i Poesi og Prosa lære at skelne en Smule mellem det barnlige og det barnagtige.

A. T. Anker.

os fra den romerisk-katolske Kirke, i Overensstemmelse med apostolisk Undervisning?

I Evangelierne (Matth. 26. Kap., Markus 14. Kap. og Lukas 22. Kap.) ser det ud til, at Herren ikke særlig har knyttet Binde- og Løse- nøglen til Nadveren; derimod læser vi hans Formaning: „Gør det til min Tilkommelse.“

Hvad Strikemaal og Strikistol angaar, da ved jeg, at ikke enhver Præst er stillet til at være Strikistader. Men der vil jo vistnok i ethvert Kirkesamfund altid være nogle, som er stikede til det, saadanne som har vundet Kirkefjels Tillid. Hvordan den apostoliske Ordning var, ved jeg ikke, men jeg ved, at det er godt at skrive for et Menneste, man har Tillid til. Derved faar det angrende, skyldtunge Menneste baade Trost og fornøjet Kraft til at gaa Forsagelens og Trøens Vej og bliver hjulpet hen til vor Fader i Himlen, som er den bedste Fader at skrive for. Men i Bibelen ser det ikke ud til, at den Sag særlig har været knyttet til Nadveren, derimod maaske nok Selvprøvelse i en eller anden Form; men det er vel ogsaa Hensigten med vort Strikemaal. Jeg forstaa, at ved Absolution paaminde vi om Daabspagtens Naade og Alvor eller vort Afsvar til den: thi enhver kan jo ikke tilegne sig Syndernes Forladelse, fordi det tilfuges ham ved Haandspaalægelse. Det er og bliver dog ved at være en Sag mellem Menneket og Herren personlig.

Og hvad det angaar, at uomvendte og vantro ogsaa er Delta-gere baade ved Daab og Nadvere, da har jeg den Fortaelse, at vi kan ikke og skal ikke luge Kinten fra Hveden; vi er Saa folk, men ikke Hestfolk. Guds Riges Udsæd er os betroet. Men hvad Bæltten angaar, maa vi huske paa, at den Sæd i Almindelighed gror langsomt, fordi den møder med mangfoldige Forhindringer, saasom Mennekelivet har Fordærvelsens Spirer i sig. Bæltten kan vel nok blive kendelig alt her, men dog først ret synlig paa Høstens Dag.

Hvad Lægmandsvirksomhed angaar, da har jeg faaet det Indtryk i mange Aar herovre, at saadan Virksomhed i Lighed med Indre Missions i Danmark ikke er raadeligt, fordi mange herovre er altfor tilbøjelige til at gaa paa egen Haand. Jeg har set hvor let nogle Lægmand har haft ved at danne Samfund efter eget Mønster, og deres Arbejde er blevet til Forvirring i Stedet for Bessignelse, og det kommer næsten altid til at gaa ud over Præsterne og de troende, som arbejder i Menigheder. Sa meget er baade fristende og muligt her i Landet: faa en Opvættelse her i Gang, som kan gøre Opgift og omgive Arbejdet med noget af hyre Glans, forenet med personlig Smid- heds, vilde Tilhængere ind, at de oplever en Finsefest, noget, som jo i Grunden de ægte Guds Børn længes og spejder efter.

Det er nu blevet mit Syn paa den Sag, men det er jo et særligt Foster af Mennekelivet her i Storbyen Chicago. Nok muligt, at det ikke passer paa Forholdene over alt i Landet. Med Sorg har jeg set baade Mænd og Kvinder gaa paa egen Mission, skønt vi var glade ved dem og trængte saa haardt til dem i Menigheden. Jeg har ikke